

ДАНИЛЕНКО ЮЛІЯ СЕРГІЙВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук*

НЕГАРА РОДІОН ВІТАЛІЙОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри адміністративного і фінансового права*

ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ НА ЗАЙНЯТТЯ ПОСАД ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В УМОВАХ КАРАНТИНУ: СТАН ТА ВИКЛИКИ

З набранням 06.03.2021 р. чинності Закон України від 23.02.2021 р. № 1285-IX [1] відбулося довгоочікуване відновлення проведення конкурсів на зайняття посад державної служби, після майже річного зупинення їх проведення та запровадження механізму добору на посади державної служби шляхом проведення співбесід з визначеними суб'єктом призначення посадовими особами, згідно з Законом України від 13.04.2020 р. № 553-IX [2] (набрав чинності 18.04.2020 р.). Слід вказати, що зупинення проведення конкурсів на зайняття посад державної служби обумовлювалось поширенням COVID-19 та введенням карантинних та інших обмежувальних заходів з метою запобігання його поширенню.

Оскільки і у даний час продовжують діяти карантинні та інші обмежувальні заходи (відповідного рівня в залежності від епідемічної ситуації) відновлення конкурсів, без удосконалення процедури їх проведення є неефективним кроком. При цьому очевидно, що пристосування процедури проведення конкурсу до встановлених протиепідемічних заходів в жодному разі не має нівелювати мету та завдання конкурсу як основного способу заміщення посад державної служби.

Аналіз чинного законодавства про державну службу свідчить, що удосконалення процедури проведення конкурсу відбувалося шляхом внесення змін до Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 р. № 246 [3] (далі – Порядок № 246), в той час як положення Закону України «Про державну службу» [4], присвячені конкурсу змін не зазнали.

До основних новел процедури проведення конкурсу, обумовлених карантинними та іншими обмежувальними заходами відносимо: 1) зупинення проведення конкурсу; 2) проведення окремих етапів конкурсу дистанційно; 3) участь членів Комісії з питань вищого корпусу державної служби та конкурсної комісії у її засіданні в режимі відеоконференції. Охарактеризуємо їх.

Зупинення проведення конкурсу. Відповідно до абз. 1 п. 5¹ Порядку № 246 суб'єкт призначення або керівник державної служби має право

зупинити проведення конкурсу у разі неможливості проведення окремих етапів оцінювання у зв'язку із тимчасовою непрацездатністю, перебуванням на самоізоляції під медичним наглядом з метою запобігання поширенню на території України COVID-19, членів Комісії, конкурсної комісії або адміністраторів Центру оцінювання, зупиненням перевезень пасажирів у міському та міжміському транспорті, іншими встановленими Кабінетом Міністрів України обмеженнями у зв'язку із карантинном, які унеможливають проведення окремих етапів оцінювання, та запровадженням посиленних протиепідемічних заходів на території із значним поширенням COVID-19.

Зупинення проведення конкурсу характеризують наступні положення:

1) це право суб'єкта призначення або керівника державної служби, а отже реалізується на підставі їх розсуду, проте лише за наявності передбачених підстав (які унеможливають проведення окремих етапів конкурсу), перелік яких хоча і є вичерпним, але допускає довільне тлумачення. Вбачається також, що суб'єкт призначення або керівник державної служби мають враховувати неможливість проведення окремих етапів конкурсу як державним органом, так і, наприклад, кандидатами, з тих саме підстав.

2) рішення про зупинення проведення конкурсу реалізується шляхом видання відповідного наказу (розпорядження), який доводиться до відома кандидатів;

3) зупинення проведення конкурсу допускається не на будь-якій стадії (етапі), а лише на «етапах оцінювання». Втім, положеннями Порядку № 246 не визначається, які етапи мають на увазі. На нашу думку, до етапів оцінювання доцільно відносити тестування, розв'язання ситуаційних завдань, співбесіди.

4) одночасно із зупиненням проведення конкурсу зупиняється перебіг строків, визначених ч. 5 ст. 23 Закону України «Про державну службу» [4], однак йдеться лише про строки оприлюднення інформації про проведення конкурсу;

5) строк, на який може бути зупинено проведення конкурсу не встановлюється, однак зрозуміло, що це залежить від підстав для зупинення та у випадку їх відпадання конкурс може бути продовжено, тобто є підставою для прийняття наказу (розпорядження) про відновлення проведення конкурсу.

Проведення окремих етапів конкурсу дистанційно. Згідно з абз. 2 п. 6¹ Порядку № 246 за рішенням суб'єкта призначення або керівника державної служби може проводитися дистанційно (без фізичної присутності кандидата): тестування на знання законодавства (окрім посад фахівців з питань реформ), шляхом використання кандидатом комп'ютерної техніки; співбесіда (шляхом застосування технічних засобів в режимі відеоконференції); співбесіда з метою визначення суб'єктом призначення або керівником державної служби переможця (переможців) конкурсу (шляхом застосування технічних засобів у режимі відеоконференції).

При цьому, інформація про проведення окремих етапів конкурсу дистанційно зазначається в умовах проведення конкурсу. Таким чином, ще під час оголошення конкурсу суб'єкт призначення або керівник державної служби мають визначити можливість проведення відповідних етапів конкурсу за фізичної присутності кандидатів чи дистанційно.

Під час проведення тестування дистанційно обов'язковим є застосування кандидатом власного кваліфікованого електронного підпису.

Проведення співбесіди дистанційно вимагає забезпечення належної якості зображення та звуку (абз. 1 п. 51¹ Порядку № 246).

Позитивним є врегулювання випадків технічних збоїв під час дистанційного проведення співбесіди. Так, кандидат у якого виник технічний збій має повідомити адміністратору про це і дата проведення співбесіди переноситься на інший день. Однак, таке перенесення здійснюється лише один раз.

Аналогічні вимоги, стосовно забезпечення належної якості зображення та звуку, технічних збоїв, встановлюються і під час проведення співбесіди з метою визначення переможця (переможців) конкурсу. В той же час, як і раніше, передбачається здійснення відеозапису співбесіди тільки з кандидатами на посаду державної служби категорії «А».

Участь членів Комісії та конкурсної комісії у засіданнях в режимі відеоконференції. В абз. 2 п. 17 Порядку № 246 встановлено, що члени Комісії або конкурсної комісії можуть брати участь у її засіданні в режимі відеоконференції, про що зазначається у відповідному протоколі засідання [3]. Передусім слід звернути увагу на відсутність обмеження щодо кількості членів комісій, які можуть брати участь в їх засіданнях в режимі відеоконференції. Отже, допустимою є участь всіх членів відповідної комісії, необхідних для правоможності її засідання.

За рішенням Комісії або конкурсної комісії залучена до її роботи особа може брати участь у засіданні відповідної комісії в режимі відеоконференції, зокрема під час підготовки ситуаційних завдань та оцінювання кандидатів за результатами їх розв'язання; під час проведення співбесіди з кандидатами.

Підбиваючи підсумок дослідженню пристосування процедури проведення конкурсу на зайняття посад державної служби в умовах карантину доводиться констатувати, що в цілому процедура його проведення залишилась незмінною. Встановлення законодавством про державну службу можливості проведення окремих етапів оцінювання дистанційно (шляхом використання кандидатом комп'ютерної техніки або в режимі відеоконференції) не вирішує проблем проведення конкурсів в умовах карантину, адже, по-перше, конкурс не всі посади державної служби може проводитись дистанційно, наприклад посади фахівців з питань реформ, та, по-друге, не всі етапи конкурсу передбачено (або навіть можливо) проводити дистанційно.

Поряд з цим, виникають також питання стосовно відповідності окремих нововведень Порядку № 246 положенням Закону України «Про державну службу», зокрема повноважень суб'єкта призначення або керівника державної служби зупиняти проведення конкурсу, що тягне

зупинення перебігу строків. У зв'язку з цим, питання удосконалення процедури проведення конкурсу в умовах карантину потребують подальших досліджень.

Список використаної літератури:

1. Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення проведення конкурсів на зайняття посад державної служби та інших питань державної служби: Закон України від 23.02.2021 р. № 1285-IX. Дата оновлення: 23.02.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1285-20> (дата звернення 30.04.2021).
2. Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік»: Закон України від 13.04.2020 р. № 553-IX. Дата оновлення: 06.03.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/553-20/ed20210306> (дата звернення 30.04.2021).
3. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби: постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 р. № 246. Дата оновлення: 25.03.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2016-%D0%BF> (дата звернення 30.04.2021).
4. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. Дата оновлення: 06.03.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення 30.04.2021).

Ключові слова: державна служба, карантин, конкурс, оцінювання, процедура проведення конкурсу, COVID-19.

Ключевые слова: государственная служба, карантин, конкурс, оценивание, процедура проведения конкурса, COVID-19.

Key words: state service, quarantine, competition, evaluation, competition procedure, COVID-19.

ЛАТКОВСЬКИЙ ПАВЛО ПАВЛОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права
Чернівецького юридичного інституту, кандидат юридичних наук, доцент*

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ – КЛЮЧ ДО РЕФОРМ В УКРАЇНІ

Цифровізація передбачає використання комп'ютерної мережевої інфраструктури, особливо Інтернету, для перенесення фізичних навантажень та вмісту на цифрові платформи для онлайн-взаємодії. Ряд організаційних переваг для цифровізації обговорюється в науковій літературі про інформаційні системи. Дослідниками зазначається, що оцифрування може зробити процеси більш пристосованими та податливими до контексту використання, тим самим роблячи їх більш